

141 *Lydney Park*, ubi servabantur; litterae quinque aeneae clavis (quorum foramina habent) figendae; nullo ut videntur ordine dispositae.

N T V E O

Lysons reliq. Brit. Rom. 2 tab. 29 fig. 5. Cogitari potest de [d]eo Nu[den]t[i].

XV. CAMBRIAE OPPIDA VARIA.

Consentaneum est Romanos cum Silurum Ordovicum Cangorum aliorumque populorum regiones in provinciae formam redigebant castra ibi disposuisse eaque viis munitis inter se coniunxisse. Atque viarum vestigia non pauca reperta sunt per *Wales* principatum hodiernum, quam Cambriam dicimus vocabulo usi quamvis novicio cum Britannis brevitate causa, veluti viae eius quam *Sarn Helen* dicunt incolae, servantque nomina vicorum aliquot viae Romanae memoriam (ut *Ystradaelte* in *Brecknockshire*, *Ystrad Flur* in *Cardiganshire* et similia); miliarii sane ad vias illas pertinentes, quos infra proponemus, imperatorum saeculi tertii sunt omnes a Severo ad Postumum et Victorinum. Praeterea castrorum indicia certa supersunt tegulae legionis II Augustae Iscensibus prorsus similes itemque legionis XX, ut Devae, repertae in castro (*the Gaer*) prope *Brecon*, in *Abergavenny* (quod non sine quadam probabilitate creditur esse Gobannium itinerarii p. 484, 6), fortasse etiam ad *Conwy* (Conovium? itin. p. 482, 6 cf. Ravenn. 5, 31 p. 428, 15 *Canubio*) et *Hope-castle* in *Flintshire*; eae infra edentur suis locis. Tituli vero inscripti perpauci tantum prodierunt. Inter quos unice notabilis repertus est in castris prope *Caernarvon* situs et vulgo *Caer Seiont* dictis, unde probabiliter Segontium itinerarii (p. 482, 5) et Ravennatis (5, 31 p. 428, 14) ibi collocatum est (de reliquiis aedificiorum ibi repertis dixerunt R. R. Parry Mealy *Archaeol. Camb.* 1, 1846 p. 75. 177. 284 et I. Jones ibid. 2, 1847 p. 204. 249 et 3, 1848 p. 30 ss.); docet ille cohortem I Sunicorum aquae ductus ibi restituisse (n. 142). Deinde castra munita esse per cohortes centuriasve Romanas indicant tituli centuriales, ut solent nominari, reperti in monte *Tommen y mur* in *Merionethshire*, in *Tretower* in *Brecknockshire*, in *Llannio i saw* in *Cardiganshire*. Sepulcrales duo tantum prodierunt in *Brecon* et ad *the Gaer* prope *Brecon* (n. 152. 153). Oppida sane non pauca in regione illa memorant Ptolemaeus, qui Ordovicibus duo tribuit *Μεδιολάνιον*, quod etiam in itinerario est (p. 482, 4) et *Βραννογένιον* (2, 3, 18), et itineraria viarum Deva Segontium (p. 482 5—8), ubi praeter Conovium supra iam memoratum Varis mansio, est, et Moriduno Uriconium (p. 484, 2—8 cf. Ravenn. 5, 31 p. 427. 428), ubi praeter Gobannium, de quo dixi, Nidum, quod facile fuisse potest *Neath* hodiernum in *Glamorganshire*, Bomium Burrium Magnae Bravonium alia ponuntur, situs illa omnia incerti. Frustra autem est, in tanta titulorum penuria de situ eorum hoc loco ulterius quaerere.

Recensebimus vero hoc capite titulorum Cambriae auctores omnes, quanquam eorum plurimi titulos aevi christiani tantum norunt.

1. GYRALDUS CAMBRENSIS sive potius *de Barri*, qui Balduini archiepiscopi iter per Cambriam factum a. 1188 enarravit (cf. *the itinerary of archbishop Baldwin through Wales* cet. by *Gyraldus de Barri*, translated into English and illustrated by *Sir Richard Colt Hoare* Lond. 1806 2 voll. fol.), antiquissimus quidem est scriptorum Cambricorum, sed ad titulos non attendit. Quae ad illustrandum eum addidit editor eius Ric. Colt Hoare, ea desumpta sunt ex Horsleio omnia; schedas vero Williams alicuius de *Anglesey* et *Caernarvon*, quas idem memorat in catalogo bibliothecae suae in *Stourhead* servatae (p. 280. 285), equidem non vidi.

2. CAMDENUS in editione ultima a. 1607 tres tantum ex Cambria titulos edidit christianos ab ignoto homine secum communicatos (cf. cod. mus. Brit. Cotton Iulius F VI f. 284 ss).

3. FRANCISCUS GODWIN episcopus Landavensis a. 1603 vel Camdeno vel Cottoni (extant eius epistolae inter Cottoniana musei Britannici Iulius F VI) eosdem titulos miserat. Postea eosdem vidit

4. EDWARDUS LHUYD (s. *Lluyd* vel *Lloyd*, scribitur enim nomen illud ab ipsis Anglis Cambrisque variis modis), scriptor operum variorum

(*Archaeologia Britannica* Oxon. 1707 fol.; *adversaria de fluviorum, montium, urbium* cet. in *Britannia* nominibus Lond. 1719 8.; cf. *philos. transact.* 27, 1710 p. 500) inter antiquarios Cambricos princeps, musei Ashmolenensis, quod Oxonii est, tum curator, Gibsonis episcopi amicus. Is enim inde fere ab saeculo septimo decimo exeunte totius principatus antiquitates diligentissime investigavit cumque Camdeni descriptionem Cambriae Gibsoni ex Latino verteret in sermonem vernaculum multa addidit antea non observata (cf. eius epistula in Gibsoni Camdeno p. 583); postea schedae eius Oxonii servatae a Ricardo Gough adhibitae sunt et ab editoribus *Archaeologiae Cambrensis*, qui epistulas eius non paucas de antiquitatibus ad varios amicos datas publici iuris fecerunt. Atque huic tituli debentur tres (n. 148. 150. 152); christianos aevi posterioris praeter unum Westwood omnium plurimos congescit tam a se ipso descriptos quam subministratos ab amicis; scilicet viginti plus minus. Gibson autem ab aliis quoque titulos aliquot Cambriae infimi aevi accepit.

5. HORSLEIUS quae ex Cambria novit perpaucas (n. 148. 149), ea sumpsit ex Gibsoni Camdeno, haec addens (p. 320): *there are few or none inscriptions that are certain in Wales; though I saw at Bangor and some other places several sepulchral inscriptions in Latin, but of a Saxon character; and I take those inscriptions* (loquitur de titulis christianis hic omissis), *which contain only the names of the person deceased in a very rude character, to be later than Roman, and therefore pass them by.* In eo tantum erravit vir egregius, quod eius ipsius generis titulos duos, quos etiam Orellius (n. 2777. 2779) recepit, antiquiores esse indicavit quam reliquos.

6. In codice musei Britannici addit. ms. 14934 f. 206—216 v. ANONYMI alicuius saeculi, ut videtur, XVIII medii (a. 1728 semel adscriptum est) exempla titulorum aliquot Cambricorum servantur; sed sunt aevi christiani omnes.

7. Henr. ROWLANDS (*Mona antiqua restaurata* ed. II. Lond. 1766 4.) et

8. *A history of Anglesey, ... serving as a supplement to Rowlands Mona antiqua* (Lond. 1775 4.) huc non pertinent.

9. Thom. PENNANT (*a tour in Wales* Lond. 2 voll. 1778. 1781 4.) cum supplemento tabularum non multa habet sibi propria; tamen contuli.

10. Ex scriptoribus ARCHAEOLOGIAE Londiniensis saeculo proximo exeunte D. Barrington tantum et I. Strange Cambriae titulos ediderunt christianos; postea aliae ephemerides in eius locum successerunt.

11. Ric. GOUGH huic quoque libri Camdeniani capiti nova quaedam de suo addidit; sunt autem omnes tituli recentiores.

12. Theophil. JONES (*history of the county of Brecknock*. Brecknock vol. I et vol. II 1 et 2, plura non prodierunt, 1805 4.). Scriptor est accuratus et diligens; debentur ei huius capituli tituli duo (n. 152 153), christiani plures.

13. Samuel Rush MEYRICK (*the history and antiquities of the county of Cardigan*. Lond. 1808 4.) officio suo functus est accurate et docte; dolendum quod pauci tantum comitatus Cambrici tales scriptores nacti sunt.

14. Ric. FENTON (*a historical tour through Pembrokeshire*. Lond. 1811 4.) titulum unicum profert christianum.

15. Georg. Grant FRANCIS (*original charters of and materials for the history of Neath*. Swansea 1846 8. cf. *archaeol. journ.* 3, 1846 p. 273 ss.) titulos item christianos aliquot profert.

16. Saluberrimo consilio inde ab a. 1846 constituta est societas antiquariorum Cambriae, quae inde ab eo anno publici iuris fecit corpora annalium tria (ARCHAEOLOGIA CAMBRENSIS, *a record of the antiquities of Wales and its marches, and the journal of the Cambrian archaeological*